

نام و نام خانوادگی:	باسمه تعالی	تاریخ: ۱۴۰۱/۱۰/۲۷
دبیرستان:	اداره آموزش و پرورش ناحیه/شهرستان.....	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
شماره کلاس:	مؤسسه فرهنگی آموزشی امام حسین علیه السلام	ساعت شروع: ۷:۳۰ صبح
پایه دهم	امتحان فارسی ۱ نیمسال اول (دی ۱۴۰۱)	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان عزیز جواب سؤالات را در پاسخ برگ مربوطه بنویسید		
بخش قلمرو زبانی (۷ نمره)		
<p>۱- معنای واژگان مشخص شده ی عبارات زیر را بنویسید. (۱ نمره)</p> <p>الف: گفت در این «معرکه» منم. (.....)</p> <p>ب: در دفع مکاید دشمن تاخیر «صواب» نبیند. (.....)</p> <p>ج: «شفق» آینه دار نجابت. (.....)</p> <p>د: «دلا» معاش «چنان کن که گر بلغزد پای». (.....)</p>		
<p>۲- معادل درست هر یک از توضیحات زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید. (۰/۵)</p> <p>الف: پستی، فرومایگی (لثیمی، عداوت)، ب: آسایش و آرامش (فراق، فراغ)</p>		
<p>۳- زیر املاي درست واژه داخل کمانک را خط بکشید. (۰/۷۵)</p> <p>الف: گفتم اکنون ما را که در حمام «گذارد، گزارد» که شوخ از خود باز کنیم.</p> <p>ب: در آب «حیاط، حیات» تن ها بود.</p> <p>ج: آب «عجل، اجل» که هست گلوگیر خاص و عام.</p>		
<p>۴- غلط های املاي عبارات زیر را بیايید و املاي درست هر یک را بنویسید. (۰/۷۵)</p> <p>الف: عامل شهری به خلیفه نوشت که دیوار شهر خراب شده است آن را امارت کن.</p> <p>ب: عظمت ضامن دوام جهان شد.</p> <p>ج: همه کس را به سزا، حق شناس باش، خاصه غرابت خویش را.</p>		
<p>۵- با توجه به فعل «خواهم خواند» مضارع اخباري..... و ماضی استمراري..... بسازید. (۰/۵)</p>		
<p>۶- از جمله زیر چه جزئی و به چه قرینه ای حذف شده است؟ (۰/۵)</p> <p>«آرزو گفت: از نتایج کنکور چه خبر؟.....»</p>		
<p>۷- «هسته و وابسته» را در گروه اسمی زیر مشخص کنید و «نوع وابسته» را بنویسید. (۰/۷۵)</p> <p style="text-align: center;">«شیرین ترین لبخند»</p>		
<p>۸- نقش های دستوری واژگان مشخص شده ی عبارات زیر را بنویسید. (۰/۷۵)</p> <p>«ناصر زیر لب گفت: دیگر باد نمی آید که دیوار را خراب کند» (۱)..... (۲)..... (۳).....</p>		

۹- نقش ضمیر پیوسته را در هر یک از نمونه های زیر بنویسید. (۰/۵)

الف: خدایش در همه حال از بلا نکه دارد. «.....»

ب: چو گفتمش که دلم را نگاه دار ، چه گفت. «.....»

۱۰- کدام یک از واژگان مقابل دو تلفظی است؟ (۰/۲۵) «روزگار ، سازگار»

۱۱- در عبارت زیر کدام واژه در گذر زمان دچار تحول معنایی شده است؟ (۰/۲۵)

«شوخ از خود باز کنیم» «.....»

۱۲- «و» در کدام گزینه «عطف» و در کدام نشانه «ربط یا پیوند» است؟ (۰/۵)

الف: زنگ نقاشی ، دلخواه و روان بود. «.....»

ب: کارش نگار نقشه های قالی بود و در آن دستی نازک داشت. «.....»

بخش ادبی (۵ نمره)

۱- هر یک از واژگان تعیین شده ی ابیات زیر بیانگر کدام آرایه ادبی است؟ (۰/۷۵)

الف: گفتم که «بو» ی زلفت ، گمراه عالمم کرد / گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید(.....)

ب: بر «تیر جورتان» ز تحمل سپر کنم / تا سختی کمان شما نیز بگذرد(.....)

ج: لیک چنان خیره و خاموش ماند / کز همه «شیرین سخنی» گوش ماند(.....)

۲- واژه مشخص شده هر بیت از ابیات زیر با کدام گزینه سازگار است؟ (۰/۵)

الف: پشت دیوار آنچه گویی هوش دار / تا نباشد در پس دیوار «گوش»

۱) کنایه ۲) مجاز ۳) استعاره ۴) جناس

ب: ای تو «رمه» سپرده به چوپان گرگ طبع / این گرگی شبان شما نیز بگذرد.

۱) تشبیه ۲) کنایه ۳) استعاره ۴) ایهام

۳- کدام گزینه آرایه «حسن تعلیل» دارد؟ (۰/۲۵)

الف: چو سرو بر راستی بر زد علم را / ندید اندر جهان تاراج غم را

ب: چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد / بیداد ظالمان شما نیز بگذرد

۴- در عبارت زیر نشانه های «جناس و سجع» را مشخص کنید. (۱ نمره)

«از روی نیکوش ، حبس و چاه آید و از خوی نیکوش تخت و گاه آید.»

۵- درستی و نادرستی عبارات زیر را تعیین کنید. (۱ نمره)

- الف: کتاب «قابوس نامه اثر علی اسفندیاری» جنبه تعلیمی دارد. «درست» «نادرست»
ب: ادبیات غنایی، احساسات و عواطف را با زبانی نرم و لطیف بیان می کند. «درست» «نادرست»
ج: «گوشواره عرش: سروده.....» و «محمدابن منور» نویسنده کتاب است.

حفظ شعر

۶- بیت ناقص زیر را کامل کنید. (۰/۵)

«به جز از علی که آرد پسری ابوالعجائب»

۷- ابیات زیر را با واژگان مقابل کامل کنید. «رفتن ، در دامن ، سودایی ، بی خویشتم» (۱ نمره)

- الف: «وقتی دل می رفت به بستان ها کردی بوی گل و ریحان ها»
ب: «تا خار غم عشقت آویخته کوه نظری باشد به گلستان ها»

قلمرو فکری (۸ نمره)

۱- معنی هر یک از نمونه های زیر را به نثر روان امروزی بنویسید. (هر مورد ۰/۵ نمره)

- الف: باغ ز من صاحب پیرایه شد. «.....»
ب: بزرگان به هر حق و باطلی از جای نشوند. «.....»
پ: در حسیض هم می توان عزیز بود. «.....»
ت: زین کاروانسرای بسی کاروانسرا گذشت. «.....»
ث: ز دست بنده چه خیزد خدا نگه دارد. «.....»
ج: نیکو خو هزار بار بهتر از نیکو رو. «.....»
چ: وسعتی نداشت که حال مرا مرمتی کند. «.....»
ح: در بی رنگ اسب حرفی به کارش بود. «.....»

درک مطلب

۱- در درس چشمه «چشمه و دریا» هر یک نماد چه مفهومی است؟ (۰/۵)

۲- مفهوم کنایی هر یک از عبارات زیر را بنویسید. (۰/۷۵)

- الف: زهره در شدن ب: پرده برداری کردن. ج: باهم دم گرفتن.

۳- نویسنده ی عبارت زیر به کدام فضیلت اشاره دارد. (۰/۵)

«چون بر رقعہ ی من اطلاع یابد ، قیاس کند که مرا اہلیت چیست؟»

۴- حافظ در بیت «گرت ہواست کہ معشوق نگسلد پیوند/نگاہ دار سر رشتہ تا نگہ دارد»

شرط وفاداری معشوق را در چه می داند؟ (۰/۵)

۵- آیہ ی « کُل نفس ذائقہ الموت» در سورہ «ال عمران» با کدام گزینه ارتباط معنایی دارد؟ (۰/۵)

الف) خواست کزان ورطہ قدم در کشد خویشتن از حادثہ بر تر کشد

ب) مرگت چنان زندگی را بہ سخرہ گرفت، کہ غبطہ ی بزرگ زندگانی شد.

ج) آب اجل کہ هست گلوگیر خاص و عام بر حلق و بر زبان شما نیز بگذرد

۶- مفہوم نہایی عبارت «از آموختن ننگ مدار تا از ننگ رستہ باشی» را بنویسید. (۰/۵)

۷- مفہوم کلی بیت « گل بہ ہمہ رنگ و برازندگی /می کند از پرتو من زندگی» کدام گزینه است؟ (۰/۲۵)

الف: غرور و تکبر ب: تواضع و فروتنی

۸- مفہوم عبارت «گندم نمای جو فروش نباش» چیست؟ (۰/۲۵)

۹- مقصود ناصر خسرو از عبارت زیر چیست؟ (۰/۲۵)

« بہ شدتی کہ از روزگار پیش آید نباید نالید »

تندرستی و نشاط و موفقیت شما آرزوی ماست